

Projektrapport Förebyggande arbete mot bostadslöshet i Rinkeby- Kista 2014 - 2017

Januari 2018

stockholm.se

Sammanfattning

Förvaltningens årskostnader för hotell och vandrarhem ökade under perioden 2010-2013 från 4 mnkr till drygt 14 mnkr. Hösten 2013 omfördelades socialsekreterarna inom ekonomiskt bistånd. Några började arbeta förebyggande i syfte att dels förhindra att hushåll hamnade i akut bostadslöshet och dels hitta andra lösningar för de hushåll som var placerade på hotell och vandrarhem. Förvaltningen sökte och beviljades projektmedel för att kunna utveckla metoder och arbetssätt.

Projektet har pågått från september 2014 t.o.m. december 2017. Två av projektmålen har uppnåtts och resultaten har förbättrats i de andra två projektmålen.

Sedan projektet startades har handläggningen av hushåll i osäkert boende blivit mera enhetlig. Årskostnaderna för hotell och vandrarhem har minskat från 16.8 mnkr 2014 till 12 mnkr. 2017.

Förvaltningen har lagt stora resurser på det förebyggande arbetet och det är viktigt att bibehålla detta. En stor andel av de hushåll som kontaktar socialtjänsten och vill ansöka om försörjningsstöd bor i osäkert boende.

Innehåll

Sammanfattning.....	2
Bakgrund.....	4
Syfte och mål.....	4
Genomförande.....	5
Resultat.....	7
Diskussion och utvärdering av målen.....	8
Avslutning och slutsatser.....	9

Bakgrund

Förvaltningens årskostnader för hotell och vandrarhem ökade under perioden 2010-2013 från 4 mnkr. till drygt 14 mnkr. Hösten 2013 omfördelades socialsekreterarna inom ekonomiskt bistånd. Några började arbeta förebyggande i syfte att dels förhindra att hushåll hamnade i akut bostadslöshet och dels hitta andra lösningar för de hushåll som var placerade på hotell och vandrarhem.

I maj 2014 ansökte Rinkeby-Kista Stadsdelsförvaltning projektmedel till förebyggande arbete mot bostadslöshet. Förvaltningen beviljades projektmedel under två år med 4.2 mnkr. Genom att förstärka med ytterligare resurser skulle det finnas utrymme att arbeta med flera klienter samt utveckla framgångsrika metoder och arbetssätt.

Syfte och mål

Syftet med projektet var

- Att förhindra att stadsdelsområdets invånare hamnar i akut bostadslöshet
- Att minska kostnaderna för hotell och vandrarhem
- Att bidra till bättre boendeförhållanden för våra klienter

Projektmål

- 100 procent av hushåll med osäkert boende¹ står i Stockholms stads bostadskö
- En bosökarskola finns tillgänglig för alla målgrupper
- Antal barn som bor på hotell ska minska från 82 barn som bodde på hotell när projektansökan gjordes
- Kostnaderna för hotell och vandrarhem ska sänkas med 40 procent från 16.8 mnkr till 9.6 mnkr

¹ Med osäkert boende avses hushåll som inte har 1:a handskontrakt

Genomförande

Målgrupper

Bohandläggarnas uppdrag var att träffa klienter som var placerade på hotell eller vandrarhem och de klienter som riskerade att bli bostadslösa inom en månad. När projektet förstärktes med ytterligare resurser hösten 2015, beslutade projektledningen att även omfatta de klienter som riskerade att bli bostadslösa inom två månader.

Organisation

Projektet har haft en styrgrupp bestående av avdelningschefen, enhetscheferna inom ekonomiskt bistånd samt projektledaren. Styrgruppen har sammanträtt cirka 8 gånger per år.

En beslutsgrupp för bofrågor inrättades redan 2013 bestående av enhetscheferna, de flesta biträdande enhetschefer samt dåvarande två bohandläggare. Till beslutsgruppen anmälades hushåll som bohandläggarna bedömde inte var aktivt bostadssökande. Där fattades beslut om hushållet skulle få bo kvar på hotell eller vandrarhem eller inte.

Under hösten 2016 tillsatte styrgruppen en arbetsgrupp för projektet som bestod av enhetschefer och alla biträdande enhetschefer. Syftet med detta var att utveckla metoder och arbetssätt för att förbättra och utveckla det löpande arbetet med bostadslösa klienter. Arbetsgruppen har också följt upp att de beslutade åtgärderna har implementerats.

Arbetssätt

I alla ärenden gjorde bohandläggarna en boutredning med fokus på att utreda vilka resurser klienten hade och hur kapabel hen var att söka bostad på egen hand. Genom grundutredningen ökade kunskapen om de hushåll som var placerade på hotell och vandrarhem.

I syfte att förebygga framtida hotellboende letade bohandläggarna efter lediga lägenheter i de av landets kommuner som fortfarande hade överskott på bostäder.

Under projektets första år var samarbetet mellan socialsekreterare och bohandläggare sporadiskt. Under hösten 2015 utvecklades samarbetet. Socialsekreterarna och bohandläggarna hade det första besöket tillsammans med klienten. Under besöket informerades

klienten om deras respektive uppdrag. Bohandläggarna började upprätta ”boplaner” för de klienter som bodde på hotell och vandrarhem. I boplanerna framgick tydligt vilka krav som ställdes för att denne skulle vara berättigad bistånd till boende på hotell alternativt vandrarhem. Bohandläggarna och socialsekreterarna hade nu en dialog om klientens planering.

Under våren 2016 förbättrades strukturen på beslutsgruppsmötena, en balanslista upprättades vilket innebar att ärendena som lyfts till beslutsgruppen följdes upp kontinuerligt tills man kom fram till en lösning.

I februari 2016 startade bosökarskolan vars målgrupp var hushåll som var aktuella på försörjningsstöd och bodde i osäkert boende. I bosökarskolan fick de information om bostadssituationen i Stockholm och tips om hur man praktiskt går tillväga för att söka bostad.

I maj 2016 började bohandläggarna med boinformation för självförsörjande hushåll som kontaktade Mottagningsenheten för att de ville ha en bostad. På boinformationen fick hushållen samma information som på bosökarskolan.

För att skapa ett enhetligt arbetssätt, medverkade alla biträdande enhetschefer på beslutsgruppsmötena från och med hösten 2016. Även beslut om remitteringar av klienter till Stiftelsen Hotellhem² (SHIS) lyftes till beslutsgruppen. Tidigare beslutade biträdande enhetschef om detta.

Under hösten 2016 började socialsekreterarna och bohandläggarna arbetade som ett team. De hade ett gemensamt mål. De hade olika roller i uppdraget men var beroende av varandra för att uppnå ett lyckat resultat.

Under hela projektperioden har projektmedlemmarna gjort studiebesök på socialförvaltningar i och utanför Stockholm. Erfarenheter och idèer i arbetet med bostadslösa klienter har diskuterats och det har bidragit till att arbetsmetoderna utvecklats.

Stöd i arbetet

Projektledningen bedömde att alla enheter inom ekonomiskt bistånd behövde vara delaktiga i projektet och att det var nödvändigt att

² SHIS är Stockholm stads bostadssociala resurs. Deras målgrupp är hushåll som av olika sociala och ekonomiska skäl för tillfället inte har tillträde till den ordinarie bostadsmarknaden.

utveckla ett gemensamt förhållningssätt för att kunna uppnå ett lyckat resultat.

Länsstyrelsen i Stockholms län rekommenderade ett företag som har en evidensbaserad modell. Community Readiness Model (CRM). CRM bygger på forskning om beteendeförändringar och beskriver organisationens förändringsbenägenhet i olika steg. Under projekttiden har tre mätningar genomförts för att skapa en bild av organisationens arbete med bofrågan. Mätningarna har visat vad som är nödvändigt att arbeta vidare med för att uppnå projektmålen.

Resultat

Projektmål

100 procent av klienter med osäkert boende står i Stockholms stads bostadskö

När projektet inleddes var det cirka 25 procent av de som bodde i osäkert boende som inte stod i Stockholms stads bostadskö

Resultat

Vid senaste mätningen i november 2017 var det 18 procent som inte står i Stockholm Stads bostadskö.

Projektmål

En bosökarskolan finns tillgänglig för alla målgrupper.

Resultat

Bosökarskolan startade i februari 2016 och har pågått sedan dess. Cirka 150 hushåll har deltagit i bosökarskolan.

Projektmål

Antal barn som bor på hotell ska minska från 82 barn som var antalet vid tiden för projektansökan.

Resultat

Vid senaste mätningen i november 2017 var det 74 barn som bodde på hotell. Vid mätningen i juli 2017 var det 38 barn som bodde på hotell. Huvudorsaken till att antalet barn ökade juli 2017-november 2017 var familjeåterföreningar av ensamkommande barn. Under december har 18 av dessa 74 barn flyttat från hotell och bor idag i stadigvarande boende. Återstår så vid 2017 års slut 56 barn på hotell.

Projektmål

Kostnaderna för hotell/vandrarhem ska minska med 40 procent från 16,8 mnkr till 9.6 mnkr.

Resultat

Kostnaderna för hotell och vandrarhem har minskat från 16.8 mnkr till 12 mnkr 2017. En minskning med cirka 29 procent

Diagrammet visar boendekostnader (mnkr) för hotell och vandrarhem 2014 – 2017

Diskussion och utvärdering av målen

Två av fyra projektmål har uppnåtts. För de övriga två projektmålen har resultaten förbättrats även om vi inte har nått hela vägen fram.

Antalet hushåll som bor i osäkert boende och inte står i bostadskön har minskat från 25 procent till 18 procent. Målet på 100 procent var för optimistiskt eftersom en del saknar förmåga att själva anmäla sig till bostadskön och förvaltningen har ett kontinuerligt inflöde av nya hushåll som inte står i bostadskön.

Kostnaderna för hotell och vandrarhem har minskat med cirka 29 procent sedan 2014. De viktigaste orsakerna till detta är det goda samarbetet mellan socialsekreterarna och bohandläggarna, de återkommande uppföljningarna och tillgången på bostäder i andra kommuner. Att man har remitterat klienter boende på hotell och vandrarhem till SHIS har också bidragit till att minska kostnaderna. En orsak till att kostnaderna inte har minskat mera är att stadsdelsområdet har en hög inflyttning av hushåll med osäkert boende.

Bosökarskolan startade i februari 2016. Ytterst få av de som har deltagit i bosökarskolan har sedan remitterats till en bohandläggare på grund av att de är eller riskerar att bli bostadslösa. Deltagarna har även fått en utvärderingsenkät hemskickad. Det är 30 procent som har svarat och nästan alla uppger att de är nöjda med informationen som de har fått på bosökarskolan.

I maj 2016 infördes boinformation riktad till självförsörjande hushåll som kontaktat Mottagningsenheten för att de ville ha en bostad. Ytterst få av de som bokades in på boinformationen har sedan kontaktat socialtjänsten och uppgett att de har blivit bostadslösa.

Antalet barn som bor på hotell har minskat sedan projektet startade. Minskningen beror i stor utsträckning på att barnfamiljer erbjudits lediga bostäder utanför Stockholm. En del har accepterat erbjudandet och flyttat. De som tackat nej har uppgett att de föredrar att lösa boendesituationen på egen hand.

De barnfamiljer där den sammantagna bedömningen är att de inte ska flytta från Stockholm har man remitterat till SHIS. Det handlar om barnfamiljer som är i behov av stöd från socialtjänsten eller sitt nätverk.

När arbetet med bofrågan utvärderades av medarbetarna i juni 2017 betonades följande som de främsta framgångsfaktorerna.

- Samarbetet mellan bohandläggare och socialsekreterare
- En högre grad av förebyggande arbete. Många av de hushåll som remitterats till bohandläggare för att de riskerade att bli bostadslösa löste sin bostadssituation på egen hand när de fick stöd från en bohandläggare
- Det ställs högre krav på att klienterna ska vara aktivt bostadssökande för att få bistånd till hotell alternativt vandrarhem. Kraven på att tacka ja till 1:a handskontrakt utanför Stockholm har skärpts.
- Rutinerna och strukturen på beslutsmötena har förbättrats

Projektet var tänkt att pågå september 2014 till september 2016. Då det var problem att rekrytera medarbetare till projektet så har de beviljade projektmedlen kunnat användas till och med december 2017. Förlängningen av projekttiden från två år till tre år och fyra månader har gjort att projektledning och medarbetare har haft längre tid att utveckla framgångsrika metoder och arbetssätt i arbetet med bofrågan.

Avslutning och slutsatser

Projektet avslutades i december 2017, dess organisation och arbetssätt är nu integrerat som en del av förvaltningens ordinarie verksamhet.

Det som har uppnåtts sedan projektet startade 2014 i arbetet med hushåll i osäkert boende är:

- Samarbetet mellan bohandläggare och socialsekreterare har förbättrats och utvecklats.

- Arbetet och metoderna i beslutsgruppen har förbättrats genom kontinuerliga uppföljningar och närvaro av socialsekreterarna och samtliga biträdande enhetschefer.
- Kontinuerliga uppföljningar av hushållen tills man kommit fram till en hållbar lösning.
- Mer enhetlig handläggning av hushåll i osäkert boende
- Många placeringar på hotell och vandrarhem har kunnat undvikas när hushållen har fått stöd av en bohandläggare
- Ökad kunskap i de hushåll som är placerade på hotell och vandrarhem
- Bosökarskola och boinformation har visat sig vara en bra åtgärd för att förebygga akut bostadslöshet.
- Bohandläggarna har byggt upp ett kontaktnät med hyresvärdar i andra kommuner.
- Alla medarbetare hålls informerade genom de nyhetsbrev och den statistik som projektledaren skickar ut.

Våra framtida utmaningar är:

- Att bibehålla de arbetssätt som har utvecklats.
- Att utveckla det förebyggande arbetet genom samarbete med Migrationsverket och Arbetsförmedlingen Stockholm Etablering.
- Att implementera åtgärder som styrgruppen beslutat. Alla hushåll som bor i osäkert boende ska stå i bostadskön. Socialsekreterarna ska vid nybesöket fråga de som bor i osäkert boende hur de avser att ordna sitt boende framöver.
- Det flyttar in hushåll i stadsdelsområdet med osäkert boende. Många nyanlända bosätter sig i vårt stadsdelsområde redan som asylsökande. Om det förebyggande arbetet fungerar kommer de hushållen inte att bli akut bostadslösa.